

Persbericht

PB04-049
1 april 2004
9.30 uur

Economie 0,7 procent gekrompen in 2003

De Nederlandse economie is in 2003 met 0,7 procent gekrompen. Het laatste jaar met een daling van het bruto binnenlands product (BBP) was 1982. In het vierde kwartaal van 2003 was het BBP 0,4 procent lager dan in hetzelfde kwartaal van 2002. Dit blijkt uit de nieuwe kwartaalraming van het CBS.

Voor het vierde kwartaal van 2003 was bij de eerste raming op 12 februari 2004 een daling berekend van 0,5 procent. Voor het jaarcijfer 2003 werd een daling geraamd van 0,8 procent.

De uitvoer is eind 2003 iets aangetrokken. De daling van de investeringen is afgezwakt. De consumptie van de overheid leverde opnieuw een positieve bijdrage aan de economische groei. Huishoudens consumeerden minder.

Kwartaal op kwartaalgroei 0,4 procent positief

Het volume van het BBP was in het vierde kwartaal na correctie voor seizoen- en werkdageffecten 0,4 procent hoger dan in het derde kwartaal van 2003. Deze lichte groei komt na een stabilisatie in het derde kwartaal van 2003 en drie kwartalen op rij daarvoor waarin de economie kromp.

Uitvoer en invoer trekken eind 2003 iets aan

Het volume van de uitvoer van goederen en diensten is in het vierde kwartaal van 2003 met 1,1 procent gestegen ten opzichte van hetzelfde kwartaal van 2002. Het volume van de invoer was 1,9 procent hoger. Deze toenames komen na twee kwartalen waarin de uitvoer en invoer waren teruggelopen.

Investerings dalen minder

In het vierde kwartaal van 2003 waren de investeringen in vaste activa 0,5 procent lager dan een jaar eerder. Daarmee dalen de investeringen voor het tiende kwartaal op rij maar de daling is wel de kleinste sinds twee jaar. De beperkte daling is voor een deel veroorzaakt door een hoge aflevering van vliegtuigen.

De investeringen in bedrijfsgebouwen, vrachtauto's, zakenauto's en in machines en installaties waren lager dan een jaar eerder. In computers is echter aanzienlijk meer geïnvesteerd.

Overheidsconsumptie blijft stijgen

De volumegroei van de overheidsconsumptie is in het vierde kwartaal van 2003 uitgekomen op 2,8 procent. Het groeitempo is daarmee gelijk aan dat in de eerste drie kwartalen van 2003. De uitgaven aan zorg zijn het sterkst

gestegen. Ook aan openbaar bestuur en onderwijs heeft de overheid meer uitgegeven, maar de stijging was minder groot dan in 2002. De overheidsconsumptie heeft in 2003 een belangrijk tegenwicht geboden aan de krimp elders in de economie.

Consumptie huishoudens lager

Huishoudens hebben in het laatste kwartaal van vorig jaar 1,9 procent minder besteed dan in het laatste kwartaal van 2002. Deze daling is even groot als die in het derde kwartaal. De grootste daling in het vierde kwartaal deed zich voor bij de aanschaf van duurzame goederen. Vooral de aankopen van meubelen en andere woninginrichtingartikelen bleven achter. Ook zijn minder personenauto's gekocht dan een jaar eerder, maar dit kwam vooral door het aflopen van een subsidieregeling eind 2002. Aan voedings- en genotmiddelen werd iets minder besteed. Het volume van de consumptie van diensten nam heel licht toe in het vierde kwartaal.

Productiedaling bedrijfsleven neemt af

In de meeste commerciële bedrijfstakken was de productie in het vierde kwartaal van 2003 lager dan een jaar eerder. De daling is echter in de meeste bedrijfstakken kleiner dan gemiddeld in 2003. De grootste dalingen hebben zich voorgedaan in de industrie en de bouw. Bij de commerciële dienstverleners lieten de detailhandel, de horeca en de uitzendbureaus opvallend grote dalingen zien. Telecombedrijven en banken kenden echter een toename van de productie.

De productie van de zorg en de overheid was in het vierde kwartaal van 2003 2,6 procent hoger dan een jaar eerder. Deze stijging blijft iets achter bij de stijging in heel 2002.

Technische toelichting

De economische groei wordt gemeten aan de volumegroei van het bruto binnenlands product (BBP). Dit is het totaal van de in het productieproces gevormde inkomens (de 'toegevoegde waarde').

In dit persbericht is de tweede raming van de economische groei in het vierde kwartaal van 2003 en daarmee voor heel 2003 gepubliceerd. De cijfers voor het vierde kwartaal zijn aangepast op basis van nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie. Dit heeft geleid tot een opwaartse bijstelling van het BBP met 0,1 procent. De cijfers over de eerste drie kwartalen zijn ook iets aangepast waardoor het BBP-volume in het tweede kwartaal 0,1 procent minder gedaald is. Dit geldt ook voor de daling van het BBP over heel 2003.

Het seizoen gecorrigeerde groeicijfer voor het vierde kwartaal is ook 0,1 procent opwaarts bijgesteld. Seizoen gecorrigeerde cijfers voor voorgaande kwartalen kunnen door de gewijzigde cijfers voor 2003 fractioneel zijn veranderd.

De vandaag gepubliceerde ramingen hebben nog steeds een voorlopig karakter. Bij het beschikbaar komen van meer broninformatie zullen zij worden aangepast. De eerstvolgende aanpassing is voorzien in juli 2004.

Tabel 1: Bruto Binnenlands Product (marktprijzen)

	Verandering ten opzichte van	
	Zelfde periode vorig jaar	Voorgaande periode ¹⁾
	<i>volumemutaties in %</i>	
2001	1,2	.
2002	0,2	.
2003	-0,7	.
2001-I	1,6	0,2
II	1,7	0,4
III	1,1	-0,1
IV	0,5	0,0
2002-I	-0,1	0,0
II	0,2	0,4
III	0,7	0,1
IV	0,1	-0,4
2003-I	-0,2	-0,3
II	-1,1	-0,5
III	-1,2	0,0
IV	-0,4	0,4

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

Bron: CBS

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen

	2002	2003	2003			
			I	II	III	IV
	<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>					
Consumptieve bestedingen	1,8	0,0	0,9	0,2	-0,5	-0,4
w.v. door huishoudens	0,8	-1,2	-0,1	-1,1	-1,9	-1,9
door overheid	3,8	2,7	3,0	2,5	2,4	2,8
Investeringen in vaste activa	-4,5	-3,2	-5,3	-3,4	-3,5	-0,5
Veranderingen voorraden 1)	-0,2	0,0	0,4	-0,9	0,9	-0,1
Nationale bestedingen	0,1	-0,4	-0,1	-0,5	-1,1	0,1
Uitvoer goederen en diensten	0,1	0,1	0,9	-1,2	-0,6	1,1
Invoer goederen en diensten	-0,2	0,6	1,2	-0,3	-0,4	1,9
Bruto binnenlands product	0,2	-0,7	-0,2	-1,1	-1,2	-0,4

1) In procenten van het BBP in constante prijzen.

Bron: CBS

Tabel 3: Waarde- en prijsontwikkeling van het BBP (marktprijzen)

	Waarde	Waardeverandering	Prijsverandering
	<i>mld euro</i>	<i>in % t.o.v. jaar eerder</i>	
2001	429,1	6,7	5,4
2002	444,6	3,6	3,4
2003	453,8	2,1	2,8
2001-I	104,7	7,9	6,2
II	109,6	7,2	5,4
III	104,4	6,4	5,3
IV	110,4	5,3	4,8
2002-I	108,0	3,1	3,2
II	113,3	3,5	3,2
III	109,0	4,4	3,6
IV	114,4	3,6	3,4
2003-I	111,3	3,1	3,3
II	115,8	2,2	3,3
III	110,2	1,1	2,4
IV	116,4	1,8	2,2

Bron: CBS**Tabel 4: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen)**

	2002	2003	2003			
			I	II	III	IV
	<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>					
Producenten van:						
Goederen	-1,5	-2,2	-1,0	-3,3	-3,5	-1,3
Landbouw en visserij	-1,6	-1,9	-2,3	-1,3	-3,0	-0,5
Industrie en energie:	-1,0	-2,0	0,5	-4,3	-3,5	-1,1
w.o. Industrie	-1,6	-2,3	-1,9	-3,0	-2,5	-1,8
Bouwnijverheid	-3,2	-3,0	-5,1	-1,1	-3,5	-2,3
Commerciële diensten	0,1	-0,7	-0,4	-1,1	-1,1	-0,2
Handel, horeca en transport	0,8	-1,3	-0,3	-1,8	-2,1	-1,1
Financiële en zakelijke diensten	-0,4	-0,1	-0,5	-0,4	-0,2	0,6
Niet-commerciële diensten	2,8	2,3	2,3	2,2	2,3	2,6

Bron: CBS

Tabel 5: Investerings in vaste activa

	2002	2003	2003				
				I	II	III	IV
	<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Investerings in vaste activa	-4,5	-3,2	-5,3	-3,4	-3,5	-0,5	
w.o. Woningen	-3,7	-1,8	-2,5	0,0	-2,4	-2,3	
Bedrijfsgebouwen	-5,6	-7,7	-12,1	-5,2	-7,4	-6,1	
G.W.W. werken	-0,8	-4,1	-10,9	-4,1	-3,1	0,7	
Vervoermiddelen	-8,8	8,0	5,9	4,5	1,3	19,1	
Machines en installaties	0,7	-7,6	-9,4	-12,6	-5,1	-3,1	
Computers	-10,9	7,0	6,2	1,9	6,4	13,7	

Bron: CBS